

כפרה עליך

רקע:

בתורה יום הכיפורים הוא יום בו הקב"ה מכפר על חטאינו 'פי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו'.

האם ניתן לכפר על כל חטא?

ואם לא, מהי משמעותה של כפרה על חטאים שאי אפשר לכפר עליהם?

בלימוד זה ננסה להבין קצת את המנגנון הזה של היום, ושל הכפרה.

שאלות לעיון והעמקה:

א. מה מכפר ובאילו תנאים?

- מהן ארבעת הגישות לגבי כפרה - איזו מהן נראית לכם הכי הגיונית?
- מהו לדעתכם ההיגיון של הדעה האחרונה? האם היא סותרת את ערך האחריות האישית?

ב. הרבי ג'ו כפרה

- קובי אז מזלזל, לכאורה, בכפרה של "באבות" ורבינים. מה דעתכם על-כך? מה מקור הביקורת?
- מה לדעתכם 'רבי' (רבי יהודה הנשיא) בדעה האחרונה במקור הראשון היה עונה לקובי אז?

ג. לסחוב תפוחי אדמה רקובים

- לפי הסיפור העממי הזה, איך בפועל מצליחים להוריד מעלינו תפוחי אדמה רקובים של משהו שעשינו בעבר?

א. מה מכפר ובאילו תנאים?

1. [קורבן] חטאת ו[קורבן] אשם ומיתה ויום הכפורים כולן אין מכפרין אלא עם התשובה... אם שב - מתכפר לו, ואם לאו - אין מתכפר לו

תוספתא מסכת יומא פרק ד

2. תשובה מכפרת על עבירות קלות, (על עשה ועל לא תעשה), ועל ה(עבירות) החמורות היא תולה עד שיבא יום הכפורים וכפר.

בבלי יומא דף פה

3. עבירות שבין אדם למקום (אלוהים) - יום הכפורים מכפר, עבירות שבין אדם לחבירו - אין יום הכפורים מכפר, עד שירצה את חבירו.

בבלי יומא דף פה

4. רבי (יהודה הנשיא) אומר: על כל עבירות שבתורה, בין עשה תשובה בין לא עשה תשובה, יום הכפורים מכפר, חוץ מפורק עול (האמונה), מהלועג על חבירו, ומגלה פנים בתורה (לומד את התורה בניגוד לעקרונותיה), ומיפר ברית בשר (לא עושה ברית מילה לעצמו או לבנו), שאם עשה תשובה - יום הכפורים מכפר, ואם לא עשה תשובה אין יום הכפורים מכפר!

תלמוד בבלי יומא דף פה

ב. הרבי ג'ו כפרה

בין הרים ובין סלעים
חי צדיק מלאך בחסד
מכונת ושני בתים
השכינה אצלו זה עסק
תור ארוך כל העדה
מבקשים ברכה או שתיים
גם בריאות גם עבודה
הרבי ג'ו כפרה

אדוני מגינים הוא טו טו קראת
מעפר ירים מלך טוטו קראת
עוד אבינו חי או מת טוטו קראת
אין גדול אין כמוך טוטו קראת

כל עיוור עכשיו רואה
להיכן זורם הכסף
כל כבשה צריכה רועה
שנואם יפה ברצף
הוא שואל יש תשובה
מטלפן אל השמיים
הוא נותן לך תקווה
הקדוש ג'ו כפרה

מי הגדול שבתורה?
הרבי ג'ו כפרה
מי מרפא כל עקרה?
הקדוש ג'ו כפרה
הוא הציל אנשים רבים
משדים ועין הרע
הוא מומחה בקבלה
הרבי ג'ו כפרה

אדוני מגינים הוא
טוטו קראת...

מילים: דני רכט וקובי אז

ג. לסחוב תפוחי אדמה רקובים

באחד מהשיעורים, ביקשה המורה מתלמידיה להביא מחר שקית ניילון ושק תפוחי אדמה. למחרת, כשהביאו התלמידים שקית ניילון ושק תפוחי אדמה, הטילה עליהם המורה משימה:

"על כל אדם שעשה לכם משהו במהלך החיים ולא סלחתם לו על כך, או על כל מעשה שאתם עשיתם ואתם מתביישים בו או מתחרטים עליו, בחרו תפוח אדמה אחד, רשמו עליו את שם האדם או את ספור המעשה, והכניסו לשקית הניילון".

אספו התלמידים את תפוחי האדמה שהביאו, כתבו עליהם, והכניסו לשקית - כפי שהמורה ביקשה. מיותר לציין שחלק מהשקיות היו כבדות מאוד. "כעת", אמרה המורה "סחבו את השקיות איתכם לכל מקום שתלכו במשך חודש שלם".

כמצוות המורה, סחבו התלמידים את השקיות איתם לכל מקום במשך חודש שלם: לבית הספר, לחוגים, למגרש המשחקים ואפילו איתם למיטה. לאחר שבועיים של סחיבה קשה ומציקה החלו תפוחי האדמה להרקיב והפיצו בסביבתם ריח רע....

סיפור עממי